

Handläggare
Elise Landström
Telefon: 08-50825054

Till
Socialnämnden
2023-03-21

Skrivelse om Länsstyrelsen i Stockholms tillsyn enligt alkohollagen i Stockholms stad hösten 2022

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som redovisning av förklaringar och åtgärder som vidtagits med anledning av länsstyrelsens beslut.
2. Socialnämnden överlämnar redovisningen till Länsstyrelsen Stockholm.

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholm bedömer att i den inre tillsynen som för närvarande utförs saknas det tillräckligt underlag för att bedöma om lämpligheten kvarstår i de bolag som beviljats serveringstillstånd. Mot bakgrund av att bristen kvarstår från Länsstyrelsens senaste verksamhetstillsyn 2019 finns anledning att rikta kritik mot nämnden. Länsstyrelsen har även noterat att mottagningsbevis inte skickas när ansökningarna är kompletta. Se vidare redovisning under rubrikerna ”Ärendet” samt ”Förvaltningens synpunkter och förslag”.

Länsstyrelsen gör bedömningen att den ekonomiska granskningen som görs är väl genomförd och ärendehantering sker i enlighet med förvaltningsrättsliga principer. Länsstyrelsens helhetsbedömning är att nämndens tillståndsgivning och arbete med yttre tillsyn håller en hög nivå.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som redovisning av förklaringar och åtgärder som vidtagits med anledning av länsstyrelsens beslut.

Bakgrund

Med stöd av 9 kap. 1 § alkohollagen har Länsstyrelsen i Stockholm (Länsstyrelsen) genomfört tillsyn i Stockholms stad avseende socialnämndens verksamhet gällande tillstånd och tillsyn av serveringstillstånd. Länsstyrelsen begärde tillgång till handlingar och beslut från tillståndsenheten. Tjänstemän från länsstyrelsen och enhetschef och biträdande enhetschef på tillståndsenheten hade ett

möte 2022-12-03 då det ställdes frågor om verksamheten. Länsstyrelsen skickade en skriftlig sammanställning efter mötet som tillståndsenheten fick möjlighet att skriftligen förtydliga. Länsstyrelsen meddelade beslut som tillsyn 2023-01-23, samt korrigerade beslutet 2023-01-30.

Ärendet

Länsstyrelsens beslut, se även bilaga.

Efter genomförd tillsyn riktar Länsstyrelsen kritik mot nämnden:

- Det utförs ingen regelbunden inre tillsyn av tillståndshavare i form av remisser till Skatteverket och Polismyndigheten. Bristen kvarstår sedan Länsstyrelsens förra verksamhetstillsyn 2019.

Länsstyrelsen har även noterat följande brist.

- Mottagningsbevis skickas inte när ansökningar är kompletta.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom socialförvaltningens avdelning för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 15 mars 2023. Funktionshinderrådet har haft möjligheten att behandla ärendet den 16 mars 2023.

Jämställdhetsanalys

Ett ärende om serveringstillstånd bedöms utifrån alkohollagens krav och förvaltningen genomför inga jämställdhetsanalyser i enskilda ärenden.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Länsstyrelsens kritik mot den inre tillsyn som för närvarande utförs.

Länsstyrelsen gör följande bedömning. Någon rutinmässig kontroll med Polismyndigheten för att få uppgifter om eventuella brott begångna av PBI:er, eller rutinmässiga förfrågningar till Skatteverket utöver vid anmälningar om förändringar i verksamheter har inte utförts de senaste åren. För en fullgod inre tillsyn är det enligt Länsstyrelsens uppfattning nödvändigt att regelbundet skicka remisser till Polismyndigheten och Skatteverket för att erhålla de uppgifter som inte går att få via ett kreditupplysningsföretag. I den inre tillsynen som för närvarande utförs saknas det, enligt Länsstyrelsens bedömning, tillräckligt underlag för att bedöma om lämpligheten kvarstår i de bolag som beviljats serveringstillstånd. Mot bakgrund av att bristen kvarstår från Länsstyrelsens senaste verksamhetstillsyn 2019 finns anledning att rikta kritik mot nämnden.

Av ärendehanteringssystem Lex framgår att det i Stockholms stad finns totalt 9869 personer med betydande inflytande kopplat till

tobaks- och alkoholtillstånd. Majoriteten av dessa personer är inblandade i ett eller flera närståendebolag och det finns en del PBI:er som har över 100 närståendebolag. Tillståndsenheten är medveten om att länsstyrelsen vid förra verksamhetstillsynen noterade brist avseende den interna prövningen, liknande den nu aktuella kritiken. Kort efter länsstyrelsens förra verksamhetstillsyn kom dock pandemin covid-19, och sedan dess har såväl antal serveringstillstånd inom Stockholms stad, som antal ärenden i stort ökat väsentligt. Tillståndsenheten har därmed i allra högsta grad behövt prioritera vilka utredningsresurser som ska användas och därmed behövt prioritera att granska närståendebolag på de individer där det finns brister eller misstankar om brister, t.ex. med kopplingar till organiserad brottslighet eller kriminella nätverk.

Tillståndsenhetens inre tillsyn består i fortlöpande uppdateringar som inkommer från kreditupplysningsföretaget Creditsafe. Utöver det görs kontroll av lämpligheten när tillståndshavare anmäler eller ansöker om förändringar i verksamheten. Under år 2022 startades 1400 sådana ärenden. Som en del i att trappa upp den inre tillsynen kommer tillståndsenheten under våren 2023 rekrytera ytterligare en gruppleddare, med särskilt ansvar för enhetens inre tillsyn av tillståndshavare. I detta arbete kommer tillståndsenheten att påbörja ett arbetssätt av regelbunden kontroll av befintliga tillståndshavare, utan föregående anmälan eller ansökan. Inom ramen för satsningen kommer tillståndsenheten under 2023 rikta sig mot tillståndshavare och dess företrädare som bedrivit sin verksamhet över längre tid. Stickprovkontrollerna kommer bestå i remisshantering till andra myndigheter för att säkerställa tillståndshavarens fortsatta personliga- och ekonomiska lämplighet. Tillståndsenheten har skrivit in detta i tillsynsplanen för 2023 och noterar att länsstyrelsen i sitt beslut ser positivt på det av tillsynsplanen beskrivna arbetssättet.

Länsstyrelsens notering om att mottagningsbevis inte skickas när ansökan bedöms vara komplett.

Förvaltningen har rutiner för effektivt utredningsarbete och bedriver en aktiv handläggning och har nära kontakt med sökanden. Förvaltningen har hörsammat Länsstyrelsens synpunkter gällande att mottagningsbevis inte skickas när ansökan är komplett och rutinerna kommer att ändras från och med nu i enlighet med Länsstyrelsens anmärkning.

Tillståndsenheten föreslår att arbetet gällande alkohollagen fortsätter som tidigare med de arbetssätt, rutiner och ändringar som angivits ovan, och med de justeringarna kring tillståndsenhetens inre tillsyn som framgår av tillsynsplanen för 2023.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som redovisning av förklaringar och åtgärder som vidtagits med anledning av länsstyrelsens beslut.

Veronica Wolgast Carstorp
Socialdirektör
Socialförvaltningen

Maria Karlsson
Tf. avdelningschef
Socialförvaltningen

Bilaga

1. Länsstyrelsens beslut 2023-01-30, dnr 705-61124-2022

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Veronica Wolgast Carstorp, Socialdirektör	2023-03-09
Maria Karlsson, Tf. avdelningschef	2023-03-09